

ศัพท์เก่า ศัพท์ใหม่ – คำไหนดี*

สมชัย บวรกิตติ

Eat มีความหมายในภาษาไทยหลายอย่าง แต่ในที่นี้ขอใช้ในความหมายว่า กิน ซึ่งปัจจุบันนิยมใช้ว่า รับประทานอาหาร และรับประทาน สำหรับคำบริโภคนิยมใช้ consume

ในภาษาเขียน (ไม่กล่าวถึงภาษาปาก) ผู้ใช้คำ “กิน” ให้เหตุผลว่า กิน เป็นคำไทย ใช้มานานแล้ว ต่อมาคำใหม่เกิดขึ้นในวงการคนชั้นสูง เมื่อมีการตั้งโรงงานให้คนจนไปรับแจกอาหาร จึงเรียกว่าไป “รับประทาน” จากโรงงานคนรวยทั่วไป และใช้คำว่า “รับประทาน” จากโรงงานของคนระดับเจ้านายชั้นสูง และเชื้อพระวงศ์ เคยอ่านเรื่องนี้จากบทความของครูเปลื้อง ณ นคร ในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ เข้าใจว่าสยามสมัย นานมาแล้ว จำไม่ได้ ผู้เขียนจึงคิดว่าคำ “รับประทาน” หรือ “รับประทาน” น่าจะใช้ต่อเมื่อกินอาหารที่มีผู้บริจาคหรือพาไปเลี้ยง

Gene คำนี้ในสมัยนักวิทยาศาสตร์ไทยรุ่นแรกๆ ใช้ทับศัพท์เป็น จีน หรือ ยีน นักวิชาการรุ่นต่อๆ มาคิดว่าใช้จีนก็กลายเป็นเรื่องคนจีนชาติจีนไป ถ้าใช้ยีนก็จะไปนึกถึงชนิดผ้า มาสมัยผู้เขียนเป็นประธานโครงการพจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์ ของราชบัณฑิตยสถาน กรรมการเสนอคำ “หน่วยพันธุกรรม” อาศัยความหมายที่ให้ไว้ในพจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์ฉบับที่ ๓๑ หน้า ๗๗๙ ว่า gene มาจาก jennan ภาษากรีก แปลว่า produce และนิยามว่า It is the biological unit of inheritance, self-reproducing, and transmitted from parent to progeny. กรรมการว่าลองใช้ไปก่อน ทาคำที่ดีกว่าได้เมื่อไร ค่อยเปลี่ยน

* สดมภ์นี้เริ่มครั้งแรกในวารสารโรงพยาบาลศรีสังวาลย์ เล่ม พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๑๓๒
สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน